

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Az Unitárius Egyház — Budapesti Unitárius Egyházközség — Unitárius Misszióház hivatalos havi tudósítója.

Felelős szerkesztő: Dr. Iván László

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: Aut. 17-4-24. Előfizetési ára egész évre 4,- P. amely beküldhető a budapesti unitárius egyházközség 30.400 sz. postacsekkszámlájára.

Az unitárius család.

Lapunk jelen számától kezdve a hirrovatban a k. olvasó többször fog találkozni egy visszavisszatérő állandó hirrovattal, melynek mindig ez lesz a címe: az unitárius család. S meg fogunk benne emlékezni azokról az unitárius férfiakról és nőkről, akik tiszta unitárius házasságot kötöttek, vagyis ahol mindkét fél egyházunkhoz tartozik, továbbá azokról a vegyes házasságokról, ahol a más vallású fél belátta, hogy a jövővel: a gyermekkel helyesen cselekszik, ha azt eleve az unitárius evangéliumi tisztaságban kívánja neveltetni s ezért a polgári házasságkötés előtt az összes gyermekek unitárius neveléséről önként nyilatkozatot ad s végül azokról a vegyes házasságokról, amelyekben a más vallású fél indítatva az unitárius fél sugárzó hitétől és evangéliumi magatartásától, maga is unitáriussá lesz s ezáltal lehetővé teszi azt, amit a magyar törvény is megenged, hogy t. i. minden gyermek, bármily koru is legyen az, az unitárius vallásban neveltessék.

Lapunk, mint eddig is láthattuk, házassági híreket nem közölt s ezután sem fogja tenni. De — azokról a hősookról, akik egyházunk ujjaszületésének harcosai s így jövőjének megalapozói, (minden elvi huzódózást félretéve) ezentúl meg fogunk emlékezni. Tesszük ezt azért, mert látjuk, hogy a nagy és nehéz küzdelemben, amelyet az unitárius megújulásért folytatunk, micsoda legyőzhetetlen akadályokba ütközünk, de ugyanakkor látjuk azt is, hogy minden akadály ellenére is egyes szivekben, egyes hű lelkekben, hogy dolgozik, hogy forr az unitárius élniakarás és győzedelmeskedik ezer poklon és ezer akadályon keresztül is. Hát ne indulnánk meg e modern keresztvesztézek láttára, akik az evangéliumnak, az unitárius szent igazságoknak visszahódítására indultak el a pogány jellegű u. n. álliberalizmus ellen? Valóban a könnyekig hat meg ez a hűség

és megerősít hitünkben, hogy nem fogunk még sem elpusztulni, még ha az egyházunkban most is megtalálható, evangéliumellenes álliberalizmus ismételtlen is bele akarna ebbe nyugodni.

Az unitárius család lesz ebben az új hadjáratban, melyet jobbik önmagunkért folytatunk, az az alap, amelyre a jövőt építhetjük. Igen, mert a tiszta unitárius család szent eszménye azon a meggyőződésen épül, hogy az unitárius vallás az, amely az evangélium szelleméhez legközelebb áll. Nem a „minden vallás egyformán jó“, nem a „minden mindegy“ hazugsága többé a mi jelszavunk, mert tudjuk, hogy annak számára, akinek minden mindegy, a saját vallása is értéktelen rongydarab, amelyet akkor vet el, amikor az érdeke megkívánja. *A minden mindegyet hangoztatóknak soha nem volt semilyen hitbeli élményük, mert ha lett volna, akkor azt tartanák önmagukra nézve egyedül üdvözítőnek, amelyet ők átéltek és amelyből ők is táplálkoznak a mindennapi élet szörnyű forgatagában. Akinek mindegyik jó, annak tulajdonképp egy se jó, mert egyre sincs szüksége, mert hit nélkül él ebben a világban. Ezt lehetett mondani a XIX. század vallásellenes, hitnélküli korszakában, de ma, amikor fájdalmas gyötrellemmel küzdünk ismét a hitért és így az unitárius hitért is, ma csak a múlt időknek itt felejtett ósdi, muzeumba való emberpéldányai mondhatják ezt. Vajjon Dávid Ferenc azért halt mártírhálált, mert nem volt meggyőződve, hogy az ő tana áll legközelebb Jézushoz? Vajjon századokon át azért hordták az unitáriusok a szenvedések keresztjét, hogy vallásukat úgy emlegessék, hogy az éppen olyan jó vallás, mint az afrikai fekete törzsek fétis imádása? Aligha hiszem!*

És nem hiszik többé ezt a bárgyu ostobaságot azok az öntudatos, hívő, fiatal unitáriusok sem, akik meg akarnak újhódni az unitárius hitben s ezt a nagy, ezt a szent, ezt a kimondhatatlan-

nul szép örökséget át akarják adni minden utódoknak, azoknak is, akik esetleg más vallásu hitvestársuk vallását követnék. Vajjon erőszakoskodásra, vajjon kényszerítésre gondolunk, amikor a legbensőségesebb dologra: a házasságra szánja el magát két ember? Vajjon arra, hogy egyik rabolja meg a másikat hitében, lelkében? Ez nem volna méltó Dávid Ferenc szelleméhez! Arról van szó, hogy legyen az unitárius félnek olyan hite, olyan meggyőződése, hogy az kisugározza magával ragadja az evangélium magasságaiba a másik felet is. Arról van szó, hogy az unitárius fél legyen meggyőződve, hogy nagy jót, kimondhatatlan jót cselekszik a jövővel, amikor azt az evangéliom egyszerűségében és Jézus Krisztusnak tiszta tanításában akarja neveltetni.

A egyes házasság által mi unitáriusok nagyon sokat veszítettünk. A másoknak adott reverzális által is, de kimondhatatlanul többet azért, hogy a lelket veszítettük el akkor, amikor a minden mindegy jelszavával, a saját unitárius vallásnak magasabb rendeltetésébe vetett hitünket dobtuk oda áltudományos elméleteknek. Hogy élesszük ujja a régi hitet? Nem göggel, nem be-képzeltséggel, a kizárólagosság visszataszító érzésével, hanem nagy alázatossággal, nagy szelidséggel, Jézus nyomain járva, az unitárius, a tiszta unitárius család által!

Üdv a hősöknek! Üdv a győzőknek! Üdv Jézusnak, aki ismét itt jár köztünk, aki ismét megjelent unitárius egyházunkban és hívja, hívogatja az unitárius hívő lelkeket a lelki megújulásra, az unitárius családban való lelki újjászületésre!

Dr. Iván László.

Feltámadás.

A keresztény vallások ünnepei közül a húsvét ünnepe teszi legjobban próbára a magát kereszténynek valló embert. Azért van ez így, mert a többi ünnepek jelentőségét földi értékmérővel is meg tudjuk ítélni. A karácsony, amelyet a születés szent misztériuma vesz körül, közel áll az emberekhez, mert az élet megújulását és folytonosságát ezen keresztül érzékeljük; a halál sem magyarázatot magáról sokat, mert mint a földi életszakasz végpontja, minden élőlény életébe bele van iktatva. A szentlélek működéséről, emberi életünkre való hatásáról, ha nem is mindenki, de nagyon sok ember közvetlen tapasztalást szerzett, míg a többiek nem egy olyan csemélynék vagy cselekvésnek lehetnek tanúi, amelyekről minden magyarázatnál jobban megérzik, hogy ezek a tények az isteni lélek munkálkodásának az eredményei. A húsvét ünnepe felett pedig mérhetetlen magasságban ott tündöklök a vigasztaló és bátorító szó, amely

mint egy drága gyűrű fonja át az örökkévalóságot: Feltámadunk! A tavaszi rügyek fakadásának halk zenéje, a természet ébredését trillázó madarak éneke és vigasztalásért, bizonyosságért szomjazó emberi lelkek sóhajta vagy kétségbeesése mellett és felett, a földi lét határain túl messziről hangzik az üdvözült lelkek angyali zsolozsmája: Feltámadunk!

A legigazabb Embernek az ajkáról elhangzott a kijelentés, az angyalok éneke szakadatlanul közli a világgal az örömhírt, de az embereknek gyenge a szemük, hogy elolvassák a letörölhetetlen felírást és gyenge a fülük, az angyali zsolozsma hallgatására. S ezért van az, hogy az emberek nagy tömegei kissé értetlenül, kissé félénken gondolnak a húsvét jelentőségére s hitbeli fogyatékoságukat külső szertartásokkal akarják pótolni.

Mivel a feltámadást látással vagy hallással bizonyítani nem lehet, csak a hit szárnyain emelkedhetünk olyan magasra, ahol már bizonyosságot szerezhethetünk. Szinte megdöbbentő a tömegeknek az a kételkedése, amellyel Jézusnak a feltámadásra vonatkozó kijelentését fogadják már kétezer év óta. És ez a be nem vallott kételkedés tesz vakká bennünket, amikor látni kellene, süketé, amikor hallani lehetne és félénkké akkor, amikor a legnagyobb ajándékot: a feltámadás boldog valóságát nyújtják felénk. Miért van az, hogy oly nehezen akarjuk elhinni Krisztusnak ezt a kijelentését? Erre csak azzal felelhetünk, azért, mert még annyi hitünk sincs, hogy Isten fiának szavában ne kételkedjünk. De mindjárt hozzá is tehetjük, hogy csak az kételkedik, aki nem akarta megismerni Krisztust, mert aki csak egyszer is megérezte az ő jelenlétét és lelkének éltető melegét, az hisz neki, még akkor is, ha egyedül marad a hitével.

Kételkedő testvérem, kérdezd meg a rózsabimbót, hogy amikor a tavaszi napsugár körülesokolja és az enyhe szellő megsimogatja: kételkedik-e abban, hogy virág lesz belőle? Kérdezd meg a buzaszemet, hogy amikor az anyaföld barázdája magához öleli, hisz-e abban, hogy új életre kél és kalászba szökken? Kérdezd meg az édesanyádat, hogy hisz-e a te szíved jószágában, a te emberségben és a te jövődben? Hisznek és hiszünk. Csak a Legigazabbnak, a Legjobbának a kijelentésében kételkednénk? A feltámadás nem egyéb, mint a hit valóra válása. De ezt csak majd akkor tapasztalhatjuk, amikor kételkedésünkért szégyenkezve állunk szemtől-szembe azzal, aki nekünk már földi életében kijelentette és bebizonyította, hogy van feltámadás.

A nagypénteki gyász fekete drapériái húsvétra eltűnnek az Urasztaláról és a szószelekről, de a kételkedő lelkek felett továbbra is ott borong a fekete árnyék és a feltámadás hitének mennyei fényét elnyeli s csak annyi jut a lélekbe, mint amennyi égi fényt visszaver a gyászlepel simaságának fekete tükrözése... Ez a fény azonban kevés, nagyon kevés ahhoz, hogy egy lélek megerősödjék és virágba boruljon tőle. Ha a húsvétot méltóan akarjuk megünnepelni, tegyünk félre minden emberi számítást, győzzük le kicsinyiségünk érzetét és gyermeki odaadással nyujtsuk kezünket

Krisztus felé, aki vár és aki hitünkben megerősít. S ha ezt megteesszük, akkor lelkünkben a gyász fekete leple tündöklő fehérré változik, amelyet teljes pompájában ragyog be az égi fény és felszabadult hívő lelkek az angyalok karával együtt zengik a mindenséget betöltő szent igazságok: Feltámadunk!
SZABÓ ISTVÁN.

ISTEN ELŐTT.

Megváltó könny

Lukács: 23. rész. 28. vers: „... ne sirjatok én rajtam, hanem ti magatokon sirjatok és a ti magzataitokon.”

Elég volt a könnyből. Sok gyöngyszem hullott már a porba szemeinkből. Nem bírjuk [már tovább a könnyezést, a sirást, el akarjuk fojtani magunkban a zokogást. Hiszen annyit sirtunk... Könyveink öntözték halottaink koporsóját, betegeink ágyát, párnáinkat, amelyeken álmaink haltak meg.

Sok volt már a könnyből. Amióta olyan nagyon nehéz kereszt lett még élni is, azóta megkülönböztetően sok könnyet ejtettünk. Téged is megsirattunk Urunk Jézus Krisztus, mert olyan nagyon hasonlít a mi életünk a tiedhez. Ahogyan te Urunk, egy leigázott rab nemzet gyermeke voltál, mi is azok vagyunk. — Ahogyan véresre korbácsoltak téged Urunk, úgy suhog az ostor mi rajtunk. Ahogy összeestél keresztfád sulyától, mi is a porba zuhantunk. És ahogyan elvérzett életed a kereszten, lassan mi is elvérezünk. Megsirattunk téged Jézus Krisztus Urunk és benned életünket, sorsunkat... ebben olyan egyek vagyunk.

És mégis azt mondod nekünk, hogy ne rajtad, hanem önmagunkon és magzatainkon sirjunk?!... Miért? Hát még nem volt elég a könny? Vagy használ-e még a több könny, ha a tengernyi nem használt, nem segített, nem váltotta meg a szenvedéstől életünket?

Testvéreim! ti azt gondoljátok, hogy minden könny egyforma. Nem! Nézzetek csak széjjel egy harmatos hajnalon majd a tavasszal, amikor kinyílnak a tavasz virágai... Melyik harmatcsepp üditi fel a mi kertünk szomszédos virágait és melyik esőcsepp? Az-e, amelyik a szomszédos város hátrában hull le, vagy az amely a mi kertünk földjére esik? Ugy-e attól üdül, attól éled újra életre a mi hervadó, halódó virágunk, attól a harmatgyöngytől, amely a mi kertünkben telepszik éjszaka a virág szirmaira és a szárán lefut a gyökeréhez... Így vagyunk a könnyel is. Amíg a könnyünk csak körülöttünk hull le, de nem hull a szívünk bimbójára, a lelkünk virágának szíromlevelére, addig nem ujul meg, nem frissül fel a lelkünk, nem változik meg élete lelkünknek, hanem marad a régi a lelkünk... Már pedig, amíg ki nem cseréli a lelkét az ember, amíg át nem változik a szive, amíg a bűneit, rosszságait meg nem siratja és ki nem mossa fájdalmának és bánatának könnyzáporával, amíg a régi marad a szívünk, addig

a régi romlott szívből tovább születnek a gonoszságok gondolatai, érzelmei és tettei és a régi nyomorult élet marad az életünk.

Ugy-e nem gondolnánk, hogy egy könnycsepp a megváltója a világnak. Hogy egy könnycseppen fordul meg a sorsunk. Amíg azt a könnyet ki nem hullatja a szemünk, addig változatlanul rossz, nehéz marad a sorsunk. Sirhatunk bármennyit és bármiért, de amíg ki nem hull zokogva az a könny, amelyet azért siratunk, mert megbántuk, hogy eddig szívtelenek voltunk, megbántuk, hogy egy Isten nélküli világot építettünk, hogy egy szeretet nélküli életet teremtettünk magunknak, amíg ezt meg nem siratjuk, addig hiába sirunk, nem lesz jobb a sorsunk, mert jó sorsot csak jó lélek teremthet... jó lélek, amelyben nincsen már gonoszság, amelyben nincs más mint Szeretet és Jószág... Hát jök vagyunk-e mi? Hát jó az ember?... Igaza van Urunk Jézus a te szavaidnak, amelyeket a kereszt alatt ejtett ki ajkad, a kereszt sulya alatt roskadozva, amit mi, emberek raktunk vállaidra... Neked van igazad: ne sirjatok én rajtam, hanem ti magatokon sirjatok.” Van okunk sirni az emberen, önmagunkon...

* * *

Minden könny ragyog. De ne tévesszen meg senkit a könnycseppek fényessége. Nem minden könnycsepp valódi könny. Olyan ez a dolog, mint a gyémánt. Vannak nagyszerű utánzatok, amelyek megtévesztésig hasonlítanak a gyémánthoz. Lát-szatra minden könny egyforma. De amit azért sirunk, mert el kell szakadnunk valami szenvedélyünktől, vagy valami vétkes, Isten ellen való rossz szokásunktól, akármilyen zokogás kísérje is ezt, az ilyen sírás nem könny. Milyen más, valódi könny az, amelyet azért hullat a szemünk, mert megbánta a szívünk, hogy vétkes volt.

Van könny, amelyet azért hullatnak az emberek, mert rossz a világ, rosszak az emberek. De azért, hogy ennek a rossz világnak egyik gonosz porszeme ő maga, az ember, ezért még nem sirt senki. Nem sirt, mert nem bánta meg, hogy gonosz volt és nem bánja meg ma sem... tehát marad rossz, lelketlen, hitetlen és önző, az egyes ember-porszem és marad lelketlen és gonosz és önző a porszemek összesége a világ. Hát milyen legyen a világ, ha az emberporszemek egyenként még nem sirtak önmaguk gonoszsága miatt? Pedig ez a könny a fontos, amint Jézus Urunk mondta: magatokért sirjatok és magzataitokért, bűnös szívetekért, mindig haszonra, de nem égi haszonra gondoló lelketekért, mást a kenyértől elverő szívetekért sirjatok, mert amilyen a világ szive, olyan az élete is a világnak.

Jó szívből nem születik rossz, jó szívek nem kezdtek volna háborút és nem ítétek volna halálra ilyen békével, jó szívek egy boldog paradicsomot teremtettek volna a földön, mert Isten kezünkbe adta földi életünkkel együtt a földet. Mintha ezt mondta volna: Nézzétek emberek, nektek adok egy földet és egy életet, de ne feledjétek, hogy a földi életetek olyan, mint egy álom és ez a föld és minden rajta mulandó nem érték, csak egy álomszerű élet, egy próba az egész. Hadd lássam

milyen életet rendeztek be magatoknak, ha reátok bizom! Tükör lesz az az élet, mely a szíveteket, a lelketeket mutatja, mert amilyen lesz a földön az élet, azt fogja mutatni, hogy ilyen bennetek a lélek.

Nos nézzétek meg emberek a lelketeket abban a tükörben, a föld állapotának tükrében. Mindenfelé felfordult állapotok, — fogukat és kardjukat fenő gyűlöletek . . . gázok, amelyek egy óra alatt elpusztítanak hat-hét milliós városokat. Félelem, rettegés egy irtózatossá, embertelen pusztítás és pusztulás miatt . . . Aranyhegyek és éhesek milliói, tejben-vajban fürdők és kenyeret koldulók . . . sirjatok, magatok miatt sirjatok, ezt csinálja az ember, így néz ki a világ, amit az ember teremtett. „Ne rajtam sirjatok, hanem magatokon . . .“

* * *

És egy könnycsepp megváltana bennünket, életünket. A Bánát könnye. A megbánás könnye. A rosszaságunkért való bánkodás könnye. Egy könnycsepp az új és a boldog élet kezdete . . .

Egy egyedül élő öreg asszony egy este — Amerikában — rémülten vette észre, hogy ágya alatt egy betörő bujik meg. Ijedtében azt sem tudta mit tegyen. Ha lármát üt, a betörő könnyen elbánnik vele. Biblia olvasó, imádkozó, Istenben hívő asszony volt és az első ijedség után Istenhez fordult magában. És mintha Isten sugalmazta volna, azt érezte, hogy tegyen úgy, mintha semmit sem vett volna észre . . . imádkozzék és feküdjék le. Egyszerre olyan nyugodt lett. A betörő itt van ugyan, de Isten is itt van — gondolta. Leült, elővette a bibliáját és amint szokta, hangosan olvasta. Épen a tékozló fiú története következett. Szép lassan olvasta, hogyan tért haza bűnbánóan a tékozló fiú, hogy fogadta atyja. Aztán csendesen becsukta újtestamentumát és leborulva hangosan imádkozni kezdett . . . az öreg asszonyok hitével és az édes anyák szerelmével könyörgött, kérte a jó Istent, hogy fogja meg azoknak a kezét, akik ebben az órában bünt akarnak elkövetni, oltalmazza meg minden anyának minden gyermekét a gonosztól, a büntől. Azután lefeküdt.

A betörő kibujt rejtekhelyéről, ahol mindent hallott, csendesen az ágy mellé lépett, az ágy fölé hajolt, — közel az öreg asszonyhoz és halkán ezt sugta a fülébe: Te drága, öreg asszony! A te imádságod megmentett, nem téged, hanem engem. Belátom, hogy rossz akartam lenni, de érzem hogy mennyivel nagyobb boldogság bünt el nem követni, büntetlenül élni. Istenhez hajolni. — És egy könnycsepp hullott a fiatal betörő szeméből az asszony fehér hajkoronájára.

Évek múlva az asszony messze utazott rokonai látogatására. Vasárnap a rokonaival a templomba ment és amint ott a pap beszédét hallgatja, egyszerre csak egy különös történetre lesz figyelmes. A lelkész egy történetet kezd mondani egy fiatal betörőről, aki egyszer egy öreg asszony házában bujt meg és tovább ugyanazt a történetet hallja a pap ajkáról, ami vele történt, meg a betörővel. Nyugtalanul nézett a papra. Honnan ismerheti ez az ember ezt a történetet, amikor ő senkinek nem mondta el. A templom-

zás után bement a paphoz és megkérdezte: Lelkész ur! kitől hallotta ezt a történetet? . . . A pap hosszasan ránézett, aztán így szólt: Senkitől nem hallottam. Az a betörő én voltam, de az ön imája úgy megváltoztatott, bűnbánóvá tett, hogy akkor elhatároztam, hogy tanulni fogok és pap leszek és mindent jóvá teszek. Isten kedve szerint való ember leszek . . .

Egy könnycsepp mentette meg, — egy könny, ami azon az estén szeméből az asszony hajára hullott.

Egy könnycsepp megmentene bennünket is . . . egy könnycsepp, amellyel vétkecségek, bűnös voltunkat siratjuk meg. Ne azért sirj ember, hogy szegény vagy, hanem azért, hogy a lelked szegény . . . nem lehet találni benne egy kis jószágot . . . egy könnyet sem vétkeid miatt.

A régi keletiek, amikor halottjuk volt könnyeiket egy korsóba gyűjtötték és a halott mellé temették, hogy bizonyítsák a könnyek, hogy a halottat mennyire szerették. Mi azt a könnyünket helyezük a szívünk korsójába, amellyel bánjuk, hogy gonoszok voltunk. Isten nélkül éltünk, Istent annyira sem becsültük, mint egy földi méltóságot, annyira sem borultunk eléje, amennyire egy-egy hivatali főnök előtt meghajolunk. És ezzel a könnyel temessük el a régi lelkünket, a régi, rossz életünket, hogy felnyíljon mint egy rejtett tavasz virága szívünkéből, a jó ember, az Istent hívő, alázatos ember boldog élete . . . Ne sirassuk Jézust, hanem önmagunkat, sirjunk egyszer egy igaz könnyet, egy bűnbánó könnyet a rossz emberért . . . önmagunkért . . .

Biró Lajos.

MAI KÉRDÉSEK.

Az egyházak összefogása

(Elnöki megnyitóbeszéd a Dávid Ferenc Egylet febr. 23-án tartott estélyén.)

A világháború utáni ugynevezett béke éveiben véres események és forradalmak követik egymást, új irányok bocsátkoznak harcba és inog minden meggyőződés és intézmény, amelyet a múltban földi jólétünk, a nyugalom és fejlődés alapjának tudtunk és hittünk.

Egyedül a keresztény hit és vallás és intézményeik: az egyházak állanak rendületlenül, bár erőszakos kísérletek történtek abban az irányban, hogy a társadalmi rend és az állam teljes átalakításával kapcsolatban a vallásos fogalmak is átalakítsanak.

Ezen kísérletek világosan mutatják a keresztény egyházak összefogásának szükségességét, mert csak ezen összefogás nyújthat megfelelő erőt az ilyfajta támadások elhárítására, melyek ha sikerrel járnak, őket a politikai irányok szolgálatába fogják állítani. *Ennek megtörténte erkölcsi fölényük elvesztését jelentené és beláthatatlan következményekkel járna.*

Az egyház és állam illetve az állam szervezetében kicsucsosodott nemzeti felfogás egymáshoz való viszonya mindig kényes kérdés volt, de

jelenleg oly szerencsésen van kiegyensúlyozva, hogy ehhez hozzányulni bűn. Bűn annál is inkább, mert amint báró Eötvös József írja a XIX. század uralkodó eszméi című mély gondolatú művében: egész polgáriásodásunk alapja az egyházak által képviselt keresztény erkölcs és ha felekezetre oszlik is a keresztény társadalom, a nézetek ezen különbsége nem terjed ki azokra az elvekre, melyek polgáriásodásunk alapjaivá váltak; sőt ezen elvek hatalma oly ellenálthatatlan, hogy kiterjed még azokra is, akik a kereszténység körén kívül állnak. Aki a keresztény egyházakat és erkölcsi elveket támadja, felesleges és káros munkát végez. Felesleges azért, mert az állami szervezetek átalakulása megtörténhet ezen elvek és intézmények érintése nélkül is, károsat azért, mert erkölcsi világrendünket támadja meg, amely pedig egyik alapja a jelenlegi új irányoknak is és nem áll utjában oly irányzatnak, mely a keresztény erkölcsi világfelfogást, hitbeni meggyőződést és lelkiismereti szabadságot nem érinti.

Azonban annak ellenére, hogy az egyházak tudatában vannak a veszélynek, melyet az ellenük intézett támadások jelentenek, még mindig nem látjuk a védekezésben való összefogásukat. Elfelejtkeznek arról, amit a közelmúltban átéltünk, — hogy nem a támadás ereje, de a védekezés gyengesége volt az, mely a forradalom uralomra jutását, majd a kommunizmus győzelmét eredményezte.

A ma uralomra törekvő eszmék nem újak, de új a mód és szervezet, amellyel a hatalmat elnyerni, megalapozni és terjeszkedni igyekeznek. Ha elősegítette is kifejlődésüket a háború és ennek folyománya a szerencsétlen béke és különbözőkép színezte a fajok különböző természetét, lényegükben mégis azonosak. Gyökerük a régmúltba nyúlik vissza, az olasz egység, a német nemzeti egység iránti törekvések, a nemzetiség eszméje keletkezésének idejébe, másrészt a nagy francia forradalomba, amidőn a szabadság és egyenlőség egymással ellentétes fogalmak megszülettek. A szabadság eszméje kitermelte a kiválóbbaknak vallottak vezetésének rendszerét, megszületett a fasiszta rendszer és a Führer-system és megszűnt az egyenlőség, amely korlátlanul soha nem is létezett. A nemzetiség eszméjétől faji eszme lett, ugyanazon tulajdonságokkal és uralmi eszme, mely nem egyéb mint a saját faj uralmi törekvése, más fajokkal szemben. Mindkettő a már a XIX. század uralkodó eszméi közé tartozott; erejük növekvőben van Európában minden és Európán kívül majdnem minden népnél, mely népekben a faj összetartozásának érzése fokozódott és azelőtt dialektusokra tagozódott nyelve is egységessé vált.

Ezen törekvések között súlyos szerep hárul az egyházakra. Mint a keresztény vallási erkölcs látható képviselői, mint a keresztény hit és erkölcs hivatott hirdetői, mint a mindenben uralkodó Isten égi országának földi szolgálói ők vannak bízva arra, hogy a földi életben kétségtelenül végbemenő nagy átváltozások közepette megóvják és átmentik a két évezred küzdelmeiben megtisztult krisztusi erkölcsöt és ezen erkölcs nemzetköziségénél fogva irányítólag hassanak a fajok igazán még csak most kezdődő küzdelmében.

Ebben a küzdelemben a magyar faj is kell, hogy egyesítse testvéreit és el kell, hogy foglalhassa azon helyet, mely őt történelmi múltjánál és kulturájánál fogva megilleti. Egyházaink kötelessége, hogy ezen küzdelmében teljes erejükkel támogassák, nemcsak azért, mert magyar földön élnek és tagjaik magyarok, hanem azért is, mert igazságtalanabb elbánásban soha még népnek része nem volt és igazságosabb küzdelmet soha még nép nem folytatott és mert ezen küzdelem nem más fajok elnyomására, de a saját elnyomott fajunk felszabadítására irányul.

Kötelessége ez minden egyháznak, amely kötelességet csak úgy teljesítheti, ha megtalálja az utat a többi egyházhoz és ezekkel karöltve harcol a keresztény erkölcs igazságáért, Magyarország feltámadásáért.

dr. báró Daniel Gábor.

Husvétii gondolat.

Az élet minden mozzanata miniatűr képe Krisztus Golgota-járásának.

Sok sok szenvedésünk, ha békésen viseljük őket, — kicsi meghalások, miket azonban föltámadás, megújulás követ, mintha csak a Nap aranyfényében lettünk volna s megfürdött lélekkel lépénk elő.

Az életben áthúzó sok-sok szenvedés együtt a golgotai Kereszt, sok-sok kicsi meghalásunk a krisztusi halál lényegesen kicsinyített megfelelője s föltámadásunk — Föltámadás.

Igy lesz, ha önmagunk egyetlen biztos mértéke, lelkiismeretünk belső mélye diktálta törvényei szerint élünk!

Ekkor fogunk tudni szenvedni béketűrőn, örömmel, mert ez az egyedüli, örök út — Előre!

Szenvedés nélkül nem volt s nem lesz soha boldogság!

A krisztusi kereszt jelenti, hozza a legszentebb örömeiket, a krisztusi tövisek békés hordozásával érhetjük csak el biztonságunk szigetét: lehetünk hitsszékelyek körül horgonyzó csónakok avagy Istenhez közvetlenül vezető szivárványhidakon élő vándorok: lélekfiuk, kiket Isten immár Magához ölelt!

Krisztus Urunk Szenvedése örök példaként égjen lelkiünkben: s lelkiismeretünk legyen tiszta, őszinte s mély, mert ekkor a golgotai szenvedés, mi reánk is vár, nem lesz krisztusi Golgota, de föltámadásunk krisztusi lesz!

Tetteinkben Jézus élete ihlessen állandóan s lelkiismeretünkkel legyünk jó barátságban!

Ily módon közeledni fogunk Istenhez s el is jutunk Hozzá, mert az ilyen élet: az Ut — a föltámadáshoz!...

Gálfalvy Zoltán.

Nagypénteken úgy a koháry-utcai mint a rákos-utcai templomunkban élénkli a kar Jézus Krisztus szenvedés történetét az u. n. passiót. A Rákos utcában 10 órakor, a Koháry utcában 11 órakor kezdődik a passió éneklés.

Nemzetközi Unitárius Konferencia. (Koppenhága 1934.)

A világ különböző unitárius és szabad evangéliumi egyházai és szervezetei négy-öt évenként szokták megrendezni világösszejövetelüket egy-egy nagyobb unitárius központban. 1927-ben Prágában tartották meg ezt az érdekes találkozót s így 1932-ben kellett volna megrendezni a következőt. Valóban meg is tették az előkészületeket arra, hogy Svájcban St. Gallenben legyen a következő konferencia, azonban a közbenjött világháború ezt megakadályozta. Most már annyira tisztázódott mégis a helyzet, hogy nyugodtan lehet a konferencia összehívására gondolni s így ez az esztendő: 1934. aug. 14-19-e lesz az a nevezetes időpont, amikor a világ unitáriusai találkozhatnak az egyik legélénkebb életet élő fiatal unitárius központban, Dánia fővárosában: Koppenhágában. A koppenhágai gyülekezet élén Th. Kierkegaard unitárius lelkész áll s a gyülekezetnek szép temploma s gyülekezeti helyiségei vannak. Mindenképpen alkalmas lesz a konferencia megtartására. A konferenciát két hetes theologiai tanfolyammal (július 30—augusztus 12) akarják kísélni, amelynek az előadói a világ különböző nemzetiségű unitárius, theologusai volnának, hallgatói pedig unitárius lelkészek és a kérdések iránt érdeklődő hívek. A koppenhágai egyetem erre a célra átengedte helyiségeit.

Magának a konferenciának a programja három kérdés körül forog.

Az első: „a vallás és a gyakorlati élet viszonya”. Ebben rá akarnak mutatni arra, hogy minden időben, tehát a maiban is óriási, alapvető fontossága van a vallás és a mindennapi élet jól felfogott viszonyainak. Vagyis a vallásos élet szemlélődéseinek a földi életben csak akkor van értelmük, ha azok javító hatással vannak az ember életére.

A második probléma a körül forog, hogy milyen szerepet töltsenek be az unitárius és más szabad keresztény szervezetek abban a mozgalomban, amelyet Stockholmból indított el néhai Söderblom evangélikus érsek. Az „ökumenikus (egyetemes) keresztény egyház” gondolata az unitárius hitfelfogás alapja és az unitárius és a stockholmi felfogás közt sok hasonlóság van s hinnünk kell, hogy a kereszténység egységesítésének gondolata az unitáriusoknak az egyetemes ember testvériségről vallott hittételének fog igazságot szolgáltatni.

A harmadik kérdés amit meg akarnak vitatni már súlyos theologiai-filozófiai jellegű, amennyiben arról szól, hogy „mit jelent a kigyilatkoztatás a mi számunkra.” Fejtegetni akarják, hogy mit tart az unitárius felfogás a vallási igazság végső alapjainak. Vagyis mi a szerepe a Bibliának és a belső sugallatnak a mi vallási rendszerünkben s mi e kettőnek viszonya a mi theologiai felfogásunkban. A konferenciát kirándulások is élik. Többek közt meglátogatnak egy tipikus dán u. n. népfőiskolát. Egyik estén dán énekeket, népdalo-

kat és táncokat mutatnak be. Azután filmet mutatnak be Dániáról és az unitárius ifjúsági mozgalmakról. Továbbá a konferencia után olcsó utazások lesznek Svédországba, Norvégiába, Hollandiába és Angliába.

A „nemzetközi konferenciával” kapcsolatban fogja megtartani a L. I. B. is az ifjúsági vezetők konferenciáját. Ez a L. I. B. (Leyden International Bureau) az unitárius ifjúsági szervezetek nemzetközi szervezete s ennek tagja pl. a mi budapesti Brassai Sámuel ifj. Egyesületünk is: A L. I. B. aug. 12-13. napjain tartja kétnapos vezetői megbeszéléseit, amelyen főképp a mai világhelyzetet és benne az unitárius ifjúság helyzetét fogják megtárgyalni.

A dán unitárius ifjúság Koppenhága közelében augusztus 4-12. napjain nyolc napig tartó táborozást rendez, amelyre meghívta a világ összes unitárius ifjúsági szervezeteit. Napi költség 3-5 dán korona (2.40 f.-től 4.— P.-ig). A táborban különböző előadások lesznek az ifjúság számára ezenkívül játékok és sport. Az egész táborat a dán unitárius pap leánya G. Kierkegaard készíti elő. Ezen nemzetközi unitárius lelki találkozón erdélyi testvéreink közül mintegy tizen vesznek részt. Ideje volna, hogy Magyarországról is egy-két hívünk komolyan részt venne ezen a konferencián s ott valóban a magyarországi hívek közhangulatát képviselné. A tárgyalás nyelve angol és a német. Mi mindenesetre résen leszünk s az egészről a legkimerítőbb tudósítást fogjuk hozni. Hadd lássák már egyszer híveink is, hogy miről is van szó egy-egy ilyen nemzetközi unitárius találkozón. Az érdeklődőknek minden további felvilágosítást megad az unitárius mozgalmak nemzetközi szervezete: „Weltbund für freies Christentum und religiöse Freiheit”, címe: Nieuwe Gracht 27, Utrecht (Holland). Kétnyelvű prospektussal (német, angol) lapunk szívesen szolgál. dr. Iván László.

HÁT IGY ?

A testvérfelkezet konferenciájának vélekedése mirőlünk.

Januárban a bpesti ref. theol. akadémia ismét megrendezte szokásos konferenciáját, a reformátusság hatalmas tömegeihez mért egészen gyér számú résztvevő előtt. Különböző tárgyai közül minket ma csak az „Irányzatok mérközése a magyar református egyház életében” c. tárgykör bevezető előadása érdekel, melynek címe a következő: Unitarizmus, racionalizmus és modern theologia. A tárgy előadója Papp Ferenc, budapesti vallástanárs, a losonci theol. akad. volt előadója. E sorok íróját az előadó felkereste és könyveket kért tőle a modern unitarizmust ismertető munkák köréből. Több munkát adtam át és neveztem meg: dr. Borbély, dr. Csiki, dr. Iván, dr. Kiss, Szent-Iványi, dr. Varga és Vári munkái és dolgozatai közül. Előadásának abban a részében, melyben a modern unitá-

rizmust ismertette, ezekre a munkákra, s különösen néhai dr. Borbély István munkáira támaszkodott az előadó. Járatos az unitárius theologia irodalmában a XVI—XVIII. században Dávid Ferenctől egészen Szentábrami Mihályig, azonban a XIX. sz. unitárius theológiájának kialakulása, mely ma már sokkal lényegesebb a Szentábrahám skolasztikus irányzatánál, nem áll világosan előtte s így képtelen megérteni a XX. sz. unitárius theológiájának a jelentőségét. Ez az oka annak, hogy a racionalizmust, mely csak a XIX. sz. korai unitárius theológiájával áll rokonságban azonosítja a XX. sz. élő theológiájával, mely a Biblia alapos tanulmányozása mellett a modern theológiával áll szellemi rokonságban. Harnack, Ritschl, vagy ezek utódai pl. Wobbermin stb. jelentős helyet érdemelnek az unitárius theologiai irányzat méltatásánál.

Amiért e sorokat papírra vetjük, az csak az, az ironikus és vallásos előadói podiumon egészen szokatlan, még a XVI. század vallásos vitáiból ittmaradt kritikátlan hang, mellyel a szerző, — akinek egész előadása védekezés az unitarizmus igazságaival szemben, — rólunk nyilatkozott. Az unitárius theologia theocentrikus, a református christocentrikus. Ezt mindenki tudja. Ezzel nem bántotta meg senki a názáreti Jézust, de megbánthatja ilyen és hasonló hangú előadással bárki az örökkévaló Istent, akinek egyformán gyermekei a reformátusok és unitáriusok, katolikusok és nem keresztény pogányok is. További polémiába nem szállunk. Elismerjük a kritika és a védekezés szent jogait, de sajnáljuk, hogy a hang bántó és gunyos volta miatt, mely ellen az elnöklő theologiai igazgatónak nem volt egy szava sem, ezt a néhány sort nekünk is le kellett írunk. Különben béke maradjon mivelünk.

Ferencz József.

HIREK.

Boldog husvétii ünnepeket kíván a lap szerkesztősége minden olvasójának.

Az unitárius család.

Mint lapunk vezércikkében megírtuk ebben az állandó rovatban fogunk a tiszta, unitárius házasságokról megemlékezni. Unitárius házasságot kötöttek: dr. tordai Ereös Borbély Tihamér ügyészségi titkár és De La Pagerie Tascher Hedwig Ludmilla január 31-én Lembergben.

vitéz dr. Zsakó Gyula törvényszéki bíró, kuriai tanácsjegyző és Jánky Ilona február 24-én Budapesten. Póké István és Pálfalvi Anna házassága február 22-én tiszta unitárius házassággá változott.

Márciusi lapszámunkból négyszáz külön példányt csináltattunk hiveink közt való kiosztás céljából. Szeretjük, ha az unitárius gondolatot terjeszthetjük még áldozatok árán is. Fogadják, akik kapják, szívesen s ha tehetik, rendeljék meg a lapot. Ha pedig a mai szomorú magyar sors ezt nem engedné, úgy olvassák és terjesszék az unitárius igéket olyan önzetlen, mint ahogy a lap szerkesztősége szeretné szolgálni az unitárius evangéliumot.

Husvétii Istentiszteletek Budapesten.

a) Koháry-utcai templomban ápr. 1-én d. e. 11 ó. prédikál Barabás István (Urvacsoraosztás); április 2-án d. e. 9 ó. (rádiókapcsolás) Józán Miklós (Urvacsoraosztás); április 2-án d. e. 11 ó. Barabás István (Urvacsoraosztás). b) Rákos utcai templomban ápr. 1-én d. e. 10 ó. dr. Csiki Gábor (Urvacsoraosztás); ápr. 2-án d. e. 10 ó. Ferencz József (Urvacsoraosztás).

Figyelem! Husvét második ünnepén Koháry-utcai templomunkból rádióközvetítésre kapcsolt Istentisztelet lesz; mivel a rádió társaság Istentiszteletünket a rendes időben kapcsolni nem tudta, így az 9 órakor lesz. Az időpontra külön is felbivük a hivek figyelmét. Prédikál Józán Miklós püspöki vikárius.

A böjti Istentiszteletek Koháry utcai templomunkban igen szép eredménnyel folynak minden vasárnap este 6 órakor. Ime az érdeklődés mégis megvan, mutatja a vasárnapról vasárnapra benépesülő templom. A konferencia beszédek a modern lélekhez sokkal közelebb állnak, mint a régi vágású prédikációk!

Rádiós Istentisztelet volt március 4-én Koháry-utcai templomunkból, amely alkalommal *Pető István* prédikált. A teljesen megtelt templomban hirdette az ígét az unitárius keresztény újjászületésről, amely nélkül számunkra nem nyílik meg a jövő titokzatos kapuja. A következő rádiós Istentisztelet ápr. 2-án Husvét másodnapján d. e. 9 órakor. Prédikál Józán Miklós püsp. vikárius.

A konfirmációi tanítás március 4-én a Misszió házban megkezdődött. A szülők minden vasárnap délelőtt 10 órára küldjék oda gyermekeiket (IX. Rákos u. 3.) hogy kellőleg előkészítve járulhassanak az Ur asztalához. Május 10-én áldozó csütörtökön.

Kebli Tanács ülés lesz március 23-án pénteken délután fél 6 órakor a Koháry-utcai tanácsteremben. Ezt megelőzőleg márc. 19-én hétfőn délután fél 6 órakor a hit- és nevelésügyi bizottság, márc. 21-én szerdán délután fél 6 órakor pedig a gazdasági bizottság tart ülést. A hivatalos részben közölt meghívóra felhívjuk a tanácsosok figyelmét.

Egyházi közgyűlés lesz budapesti egyházközségünkben április 8-án vasárnap 11 órakor. A közgyűlés tagja minden adófizető unitárius, aki nincs a múlt évi adójával hátralékban. A budapesti hivek figyelmét felhívjuk a hivatalos részben közölt meghívóra.

Az ifjusági konferenciások estélye Budapesten. Az unitárius ifjusági konferenciák résztvevői elhatározták, hogy az idei nyári konferencia megrendezése előtt nyilvános ünnepélyben mutatják be törekvéseiket, gondolataikat a budapesti unitárius közönségnek. Ez az ünnepély április 6-án péntek este 6 órakor lesz a Rákos utcai Misszió Ház templomában. Az estély középpontja Biró Lajos vásárhelyi lelkész előadása lesz. Az ifjuság felhívja mindazokat, akik öszintén érdeklődnek az új unitárius eszmék, az evangéliumi megújulás iránt, vegyenek részt ezen az estélyen, amely részben hivatva van arra is, hogy az ifjusági konferencia anyagi terheit enyhítse. A műsor ára 50 fillér.

A „Kévekötés“ az erdélyi és a magyarországi ifjuság hivatalos havi értesítője. Cikkei mindig fel-tűnést keltők, mindig izgatók. S bizony erre nagy szüksége van a mi szegény, elszenderedett egyházi életünknek, mert ha ifjuságunk fel nem ébred, akkor elmaradunk, véglegesen elmaradunk a többi egyházak megújodási mozgalmaitól. Ma gyújtó-anyagra van szükség, hogy a fásult lelkek ismét magukra találhassanak, s hol lehet ezt megtalálni, ha nem a léleknek legforradalmibb könyvében a Bibliában és annak kiteljesedésében: Jézus Krisztusban. Ezt a szellemet szolgálja a „Kévekötés.“ Előfizetési ára egy évre 2 Pengő. Érdeklődők forduljanak *Pethő István és Ferencz József* lelkészekhez (IX. Rákos u. 3.) Megrendelést lapunk is közvetít.

A Dávid Ferenc Egylet febr. 23-án megtartott estélyén imádságot *dr. Csiki Gábor* missziói lelkész, megnyitót *dr. báró Daniel Gábor* mondott. Ezt a megnyitót lapunk más helyén közöljük. *Dr. Tóth György* kuriai bíró: „Uj világ küszöbén“ címen tartott felolvasásában a mai polgári társadalmi berendezkedés alapelveivel kapcsolatban a szocializmus és kommunizmus harcát és célkitűzéseit állította be — a világgazdasági küzdelmek távlatában — a mai társadalmi bajok egyik jelenségeként. Kiemelte, hogy az emberi társadalom fejlődéséből a lelki tényezőket kikapcsolni nem lehet. A kultúrformák sorában a technokrácia az értelem technikus irányu kiteljesülése, de amely önmagában meg nem állhat. A lelki életre irányuló értelem és lélek új összekapcsolódásukban jelenthetik azt az irányt és végső mélységet, amerre a nyugateurópai kulturának haladnia kell. Ebben az irányban a helyesen értelmezett demokrácia nem az emberi lények egyszintre hozását, hanem az *egyéni értékkülönbségeket*, a nemzeti értékek kiválasztódását fogja eredményezni. Az értékesebb egyének hivatása a közéletet irányítani és jobbá tenni. Az összes egyházaknak pedig az a hivatása, hogy összefogva a társadalom beteges tünetei ellen erélyes küzdelmet folytassanak, mert egy lelkiekben átalakított új világba, új reményekkel, új isteni és emberi vágyakkal akarunk belépni! Az estélyen művészi számokkal szerepeltek *Hidyné Gyulai Mária*, hegedűművésznő, *Kacsvinszky Emil* gordonkaművész és *Faludy Béla* orgonaművész. *Székelykereszturi Molnár Sándor* székely költeményeiből adott elő. Az estélyt *Józan Miklós* püspöki vikárius zárta be.

Áhítatnapok lesznek középiskolai ifjuságnak számára március 16-án és 17-én a koháry-utcai templomunkban. Az áhítatnapok előadásait a hitoktató lelkészek fogják tartani a következő tartalommal:

1. Március 16.-án: **A szenvedés és az ifjuság.** a) az alsóosztályosoknak 9 órakor *Pethő István*, b) a felső osztályosoknak fél 11 órakor *dr. Iván László*.

2. Március 17-én: **A szenvedés a ker. ünnepek tükrében.** az alsó és felsőosztályosoknak együtt d. e. 10 órakor *Pethő István*.

Az áhítatnapokra a tanulókon kívül a szülőket és az érdeklődőket is meghívja az egyház elnöksége.

A gyermekistentiszteletek vezetői február 26-án gyűltek össze, hogy jelentést tegyenek az elmúlt iskolai

félév eseményeiről. A beszámolókból világossá lett, hogy a gyermekek általában hűségesen látogatják az Isteniszteleteket, de azért vannak olyanok is, akik egészen lélektelen dolgok miatt maradnak távol sokszor szüleik segédkezése mellett pl. vasárnapi kirándulás, sport stb. Vannak olyan távolmaradások is, amelyek ruházathiány és nagy távolság tesz többé-kevésbé megokolttá. Mindenesetre az Isteniszteletek vezetői és az egyház elnöksége kéri a szülőket, hogy gyermekeik vallásos kötelességeinek teljesítését ellenőrizni sziveskedjenek s azok végzésére gyermekeiket buzdítsák, hiszen annélkül nem lehet derék ember és becsületes magyart nevelni a jövedő számára.

A Bölöni Farkas Sándor Iparosok és Kereskedők Köre tovább folytatja megkezdett munkásságát, összejöveteleit, minden hó utolsó vasárnapján az Istenisztelet befejeztével a Rákos-utcai gyülekezeti teremben tartja. Berde Lajos elnök által írt cikk lapunk kicsiny terjedelme miatt a következő számra marad.

A Brassai Egyesület választmányi ülésén tárgyalta régi adósainak problémáját és az Unitárius Értesítő nyilvánosságán keresztül is kéri mindazokat, akik a felszólító levelet a napokban megkapják, hogy szivleljék meg az abban foglaltakat és akármilyen csekély havi összegekben is a mellékelt csekklapok felhasználásával kezdjék meg tartozásuk törlesztését. A három estélyre küldött védnöki díjakat az egyesület vezetősége hálásan köszöni és a nehéz anyagi helyzetben nem küld külön köszönő levelet kedves bátyáinak, hanem annak filléreit is a diákság segélyezésére kívánja fordítani. Az egyesület elhatározta, hogy Kopenhágába a nemzetközi konferenciára delegátust küld. Delegátusának személyét a jövő ülésén választja meg, amikor is dönt, hogy kit küldjön ki. Mindazok, akik a kopenhágai kiküldetés elnyerésére számítanak, ilyen irányu kérésüket nyujtsák be a főtítkárhoz, aki az anyagiak terén részletes felvilágosítással szolgál.

A Protestáns Diákszövetség március hó folyamán felkeresi az egyetemi és főiskolai városokat és ott a protestáns diákság és érdeklődő közönség előtt előadásokban ismerteti a diákság aktuális kérdéseit. A kollaborációra szövetkezet protestáns diákszövetség a vándorgyűlésen a három protestáns felekezet egy-egy előadóját szerepelteti Miskolc, Sárospatak, Debrecen, Szeged és Kecskemét városokban megtartandó ünnepélyeken. Az evangélikus *dr. Somos-Schröder Elemér*: Az állásnélküli diplomások helyzete, a református *Makay Miklós*: A Magyar Protestáns Diákszövetség hivatása és feladatai, az unitárius *Ferencz József* pedig A mai modern idők uralkodó feladatai c. tartanak vitabevezető előadásokat.

Unitárius teát az idei évben a hagyományos unitárius bálók pótlására rendezett a Brassai egyesület. A három teán szép számmal vett részt az ifjuság és a védnöki gárda meleg szeretettel támogatta az egyesület törekvéseit a tanulmányi alap gyarapítását. Az egyesület nevében meleg hálánkat és köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik megértve a kérdés fontosságát, támogatták az egyesületet céljai elérésében. Legyen jutalmuk az a tudat, hogy az ifjuság megsegítésével önmagunkat, az unitárius és magyar jövőt építették.

A Percelné Kozma Flóra leányegyesület minden hó első és harmadik vasárnapján délután 4 órakor tartja összejöveteleit a Koháry utcai tanácsteremben (I. emelet). Az összejövetelen mindig szerepelnek ifjusági előadók is egyes aktuális kérdésekkel. Kérjük a szülőket, hogy konfirmált leányaikat küldjék el a leányegyesületbe.

Péterfy Gyula ünneplése. Most ünne-
pelte a kispeszt-munkástelepi állami elemi iskola
tanítótestülete *Péterfy Gyula* igazgató-tanítót, aki
negyven évi szolgálat után nyugalomba ment és
ebből az alkalomból tanítói érdemeiért a kultusz-
miniszter elismerő iratot küldött neki. *Bozsik Béla*,
az iskola igazgatója üdvözölte a megjelenteket.
Gyórfi Ottmár miniszteri tanácsos átadta az ünne-
peltnek a kultuszminiszter elismerő iratát. *Padányi*
Andor tanfelügyelő megköszönte az ünnepe-
ltnak, hogy nemzetnevelő munkáját mindig minta-
szerűen teljesítette. *Józan Miklós* püspöki vikárius
beszédében hangoztatta, hogy erős, benső kapcso-
latot érez önmaga és a tanítóság között, már csak
azért is, mert az ő apja is tanító volt. A tanító
hite és meggyőződése egyenlő rangú bárki más
emberével. A tudással egybekötött hitet ideális ma-
gaslatra emeli a szeretet. *Rákos István* tanítószo-
vetségi elnök beszédében kiemelte, hogy az ünne-
pelt a tanítói közéletnek is szeretett egyénisége.
Dr. Mészáros Imre Kispeszt város közönségének
háláját és elismerését tolmácsolta. Vitéz *dr. Nyiredy*
Géza Hargitaváralja jelképes községnek, *Földes*
Ferenc az erdélyi tanítók szövetségének, *Bozsik*
Béla a tanítótestületnek, *dr. Bándé Zoltán* rabbi a
kispesti izr. hitközségnek üdvözleteit tolmácsolták.
Mi a magunk részéről az ünnepe-
ltnak, aki a buda-
pesti egyházközség énekvezére is, a legjobbakat
kivánjuk. Meleg szeretet és boldog őszi napsugár
vegye körül a jól megérdemelt nyugalomban.

Az egyházközség könyvtára ismét megnyit,
miután *László Gyula* könyvtáros egészségesen visszatért
a könyvtár vezetésére. Nyitva van csütörtökön 5—7-ig és
vasárnap 12—1-ig.

Dr. Migray Jenő, Migray József hirlapíró fia a
budapesti egyetemen orvosi oklevelet szerzett. Doktorrá
avatása február 24.-én volt. Kedves fiatal barátunknak tiszta
szívből gratulálunk s jó elhelyezkedést kívánunk.

Templomos levelezőlap kapható az író-
dán 10 darabonként, 1 Pengőért. A felvételt *ifj.*
Józan Miklós készítette. Ő is sokszorosította ezer
példányban és — ifjusági célokra — felajánlotta
az egyházközségnek. Tekintettel a jótékony célra,
helybeli és vidéki hűveink vegyenek belőle, amíg
a készlet tart. Megrendelhető *Zsigmond Bőrincz*
pénztáros atyánkfiánál (V. Koháry-u. 4.)

Vidék.

Husvéti Isten isztelek Pestkörnyéken.
Pestszentlőrincen ápr. 1-én d. e. 11 ó. az áll. te-
lepi kulturházban: *Pethő István* (Urvacsoraosztás).
Pestszenterzsébeten ápr. 2-án d. u. 4. ó. az
Erzsébet-uti el. iskolában: *Ferencz József* (Urva-
csoraosztás).

Husvéti Istentiszteletek a vidéken.
Mezőturon (ujvárosi áll. isk.) ápr. 1-én d. e. 9
ó.: *Ferencz József* (Urvacsoraosztás).
Dévaudányán (unit. imaház) ápr. 1-én d. u.
2 ó.: *Ferencz József* (Urvacsoraosztás).
Debrecenben (unit. imaház) ápr. 2-án d. e.
10 ó.: *dr. Csiki Gábor* (Urvacsoraosztás).

**Husvéti Istentiszteletek Hódmezővá-
sárhelyen és környékén.** a) *Hódmezővásárhe-*

lyen ápr. 1-én d. e. 9 ó. *Biró Lajos* (Urvacsora-
osztás). Délután 3 órakor könyörgés. Ápr. 2-án
d. e. 9 ó. *Biró Lajos*. b) *Orosbázán* ápr. 1-én d. e.
11 ó. a *Vörösmarty-utcai* iskolában: *Biró Lajos*
(Urvacsoraosztás). c) *Szegeden* ápr. 2-án déli 12
órákor a *Kálvin-téri* ref. templomban: *Biró Lajos*
(Urvacsoraosztás).

**Husvétkörüli Istentiszteletek urvacso-
raosztással egybekötve:** *Budafok:* ref. temp-
lom, márc. 25. d. u. 3 ó.: *Ferencz József*.

Szolnok: ref. templom, márc. 25. d. e. 11
ó.: *Józan Miklós*.

Sasbalom: Kossuthtéri el. isk. ápr. 8. d. u.
3 ó.: *Ferencz József*.

Kaposvár: ref. templom, ápr. 15. d. e. 11
ó.: *dr. Csiki Gábor*.

Nyiregyháza: evang. iskola, ápr. 22. d. e.
10 ó.: *Józan Miklós*.

Baja: ref. templom, ápr. 22. d. e. 11 ó.:
Ferencz József.

Sopron: ref. templom, ápr. 29. d. e. 10 ó.:
Józan Miklós.

Esperesi vizsgálatot tartott *Józan Miklós*
duna-tiszamenti esperesi állásánál fogva március
4-én Debrecenben és március 5-én Füzesgyarma-
ton. Az esperesi körutról március 7-én tért vissza
Budapestre.

„**Esperesi vizsgálat Hódmezővásárhelyen.**“
cimen a mult számunkban egy hirt közöltünk, amely kü-
lönböző félveértésekre adott okot. A hirben az áll, hogy
Biró Lajos lelkész a fizetéséből 1892 P-t, *Boros Áron*
énekvezér pedig 540 P-t ajándékozott vissza az egyháznak.
Ezt többen úgy értették, hogy az egyházközség vezetőinek
olyan jó a javadalmazásuk, hogy ilyen tekintélyes áldozatra
képesek. Pedig erről szó sincs! A vásárhelyi egyháznak
nagy adóságai vannak, sőt a közadókkal is hátralékban
van. E terhek miatt és a buzaárának katasztrofális hanyat-
lása miatt képtelen lelkészét és énekvezérét fizetni, úgy
hogy a lelkész most már jóformán az állami segélyből,
az énekvezér pedig a tanítói fizetésből él. *A ki nem fi-
zetett egyházi járandóságból* állt elő azt a tekintélyes
adomány, amelyben belső emberek révén részesült az egy-
házközség.

Józan Miklós vikárius Pápán. A pápai refor-
mátus nőegylet február 25-én estélyt tartott, amelyre elő-
adónak *Józan Miklós* püspöki vikáriust hívták meg. Az
előadás a „a zsoltár lelkéről“ szólt s kapcsolatban volt
Szenci Molnár Albert halálának háromszázéves évfordu-
lójával.

Békéscsabán március 11.-én tartotta *Biró*
Lajos vásárhelyi lelkész az első Istentiszteletet a
ref. templomban. Békésről és Gyuláról is felkeres-
ték a hűvek ezt az Istentiszteletet. Májustól kezdve
minden hónap első vasárnapján délután 4 órákor
a ref. templomban lesz az Istentisztelet.

A békési, békéscsabai, gyulai hűvek
figyelmébe! Az 1929. évi egyházközi közgyűlés
határozata szerint Békés, Békéscsaba és Gyula a
hódmezővásárhelyi lelkészszékhöz tartoznak, mint
szórványok. Éppen ezért az itt élő hűvek egyene-
sen a vásárhelyi egyháznak adóznak (az utiköltsé-
gek fedezésére), s a vásárhelyi lelkész szolgálatát
élvezik. Mindennemű lelkészi funkciót a vásárhelyi

lelkész tartozik elvégezni s az ő tudta és beleegyezése nélkül e városokban más lelkész szolgálatot az egyházi törvények értelmében nem is végezhet.

Budafokon, január hó 28-án első ízben gyülekezünk össze a református egyház vendégszerető templomában, melyet fűtve az evangélikus gyülekezet után, most már nekünk is bármikorra készségesen felajánlottak. Dacára annak, hogy a szolgáló lelkész Ferencz József, betegsége miatt nem tudta előre is otthonukban felkeresni a Budafokon és környékén lakó hiveket, 22 lélek vett részt az első Istentiszteletünkön. A legközelebbi Istentiszteletet márc. 25-én fogjuk megtartani Virágvasárnapján d. u. 3 órakor Urvacsoaraosztással kapcsolatban.

Cegléden február hó 25-én gyűltek egybe első ízben hiveink a vendéglátó evangélikus templomban, ahol *Ferencz József* missziói lelkész tartott Istentiszteletet és osztotta ki az urvacsorát. Az Istentisztelet előkészítése *Bardócz Pál* hívünk munkásságának eredménye. Az urasztalu megterítéséhez szükséges kenyeret és bort is ő ajándékozta.

Szombathelyen márc. 4-én tartotta meg az első Istentiszteletet Ferencz József lelkész. Az evangélikus templomban több mint 200 hallgató jelent meg, akik között a város minden társadalmi rétege felekezeti különbség nélkül képviselve volt. Az Istentiszteleten a protestáns polgári és katonai lelkész is megjelent. Az urvacsoarához a kenyeret és bort dr. Tanka Dezső főorvos és felesége adományozták. Urvacsorát vett 20 unitárius hívünk, akiknek nagy része hosszú évtizedek óta nem vett részt unitárius Istentiszteleten. A hivek kérésére az Istentiszteletet ősszel meg fogjuk ismételni.

Erdély.

Csifó Salamon Alapítvány. Az elmúlt hetekben elhunyt theologiai tanár, néhai Csifó Salamon emlékét az erdélyi unitárius egyházi körök azzal akarják megörökíteni, hogy nevére kolozsvári theologiai akadémiánkon alapítványt létesítenek. A szép és nemes célra már eddig is számos adomány érkezett. Felhívjuk Csifó Salamon magyarországi tisztelőit és barátait, hogy adományaikat hasonló célból a bpesti unitárius egyház pénztárába juttassák el. Innen majd gondoskodnak az adományok továbbításáról.

A brassói templom építésére adakoztak: Ozanich Gyula (Pécs) 5 P. Uzoni János (Rákoshely) 3 P. Jahl Nándor 2 P. összesen 10 P. Az összegeket a rendeltetési helyére juttatjuk. A cél oly szép és nemes, hogy méltán megérdemli a támogatást. Arról van ugyanis szó, hogy egész Brassóvármegye missziói központját építsék fel lévén ez az egyetlen unit. egyházközség a megyében, amelyre még nagy feladat vár. Már eddig is több leányegyház és szórvány tartozik hozzá. Mutassuk meg, hogy van még bennünk is missziói lélek!

Irodalmi pályázat. Az Unitárius Irodalmi Társaság dr. Ferenczy Géza elnök adományából pályázatot hirdet Jakab Elek történetíró élet és

jellemrajzának megírására, különös tekintettel munkásságának unitárius vonatkozásaira és jelentőségére. Pályadíj 5.000 lei. A pályázat titkos, jelígyes, határideje 1935. március 1. A pályamunka kb. 3—5 nyomtatott ivnyi lehet s az a kitűzött határidőig az irodalmi társaság főtítkarához adandó le. 1934. február 6. *Vári Albert*, ügyv. alelnök. S. *Nagy László*, főtítkár.

A Keresztény Magvető tárgymutatója. Az Unitárius Irodalmi Társaság határozatának értelmében a szerkesztőség sajtó alá rendezte a Keresztény Magvető 1933-ig terjedő évfolyamainak tárgymutatóját s az nemsokára meg is fog jelenni. A tárgymutatót Vári Albert és Kelemen Lajos szak szerű utmutatásai alapján Erdő János teológiai növendék készítette el. Arra való tekintettel, hogy a tárgymutatót csak a szükséges példányszámban készíttethetjük el, kérjük, hogy akik arra igényt tartanak, lehetőleg mielőbb jelentsék be a Keresztény Magvető szerkesztőségének.

Nagyszébenben és szórványaiban 483 unitárius lélek él, akik rendes lelkészi gondozásban részesülnek, amióta önálló egyházközség lett a város és környéke. Sok áldozattal, önmagukra hagyatva, de annál kitartóbban oldották meg a szebeni hivek összes nehézségeiket. A bajok leküzdésében a vezetőserepet a Nőszövetség viszi, amely egy év alatt 13.472 lejt (kb. 470 P) segélyt osztott szét, nem egyszer magát az egyházat támogatva. Csodákat tud művelni a hit még ha kevesen vannak is a hívők. A szebeni Nőszövetségnek mindössze hatvan lelkes nőtagja van.

A bihari rónaságon úgy mint Dávid Ferenc és Basilius István idejében ismét diadalmasan lobog az unitarizmus zászlaja. Biharban karácsonykor Zöld István tanító vezetésével szépen sikerült karácsonyfa ünnepély volt. Az ünnep első napján 130 hívővel tartatott az Istentisztelet Urvacsoarával kapcsolatban. Az új egyház vezetősége keblí tanácsi ülésben kimondta, hogy önálló egyházközséggé akarnak alakulni Nagyváradal társulva. Ünnep másodnapján megalakult a Dávid Ferenc Egylet férfiköre és a Dávid Ferenc Nőszövetség. A tárgyalások már megindultak abban az irányban, hogy Bihar és Nagyvárad társegyházakká alakuljanak önálló rendes lelkészel.

Aranyosgyéresen január 27-én anyagilag is kitűnően sikerült műsoros estélyt rendezett Benda Béla lelkész a nőszövetség segítségével. Céljuk az, hogy imaházukat minél hamarabb megépítsék. Az estélyre sokan jöttek Tordáról is. Az estélyen a sok szép szám között szabadelőadást tartott Dr. Kiss Elek theologiai tanár.

Halottaink:

Homoródkeménfalvi Lakatos Ferenc Kolozsvár város nyug. főszámvevője február 12-én 82 éves korában Szódligeten elhunyt.

Schey Ernő február 26-án 62 éves korában Budapestén elhunyt. Pesti egyházközségünk egyik áldozatkész tagját veszítette el benne. Temetése március 1-én volt a farkasréti temetőben.

Gruber Gyula ny. m. kir. főerdőtanácsos február 28-án 67 éves korában Budapestén elhunyt. Temetése március 2-án volt a farkasréti temetőben. Az örökkévaló Isten vigasztalja meg az ittmaradottakat, az elhunytaknak pedig adjon örök üdvösséget.

Meghívó.

Sz. 61—1934.

A budapesti unitárius egyházközség Kebli Tanácsa 1934. március 23-án (péntek) d. u. fél 6 órakor a tanácsteremben

évnegyedi rendes ülést

tart, melyre a tagokat szeretettel meghívjuk.
Budapest, 1934. március 3.

Dr. Kozma Jenő s. k. Józán Miklós s. k.
egyházi gondnok. lelkész-elnök.

Tárgysorozat: 1., Elnöki megnyitó, 2., Jegyzőkönyv-hitelesítők kiküldése, 3., Elnökileg elintézett és folyó ügyek, 4., Igazgató Tanács leirata, 5., 1933. évi számadások: a., folyópénztár, b., Koháry-utcai és Szövetség-utcai házak, c., Gróf Batthyány Ilona „örök-alapítvány” és a rendes alapok, 6., Kebli Tanács $\frac{1}{3}$ kisorsolásának előkészítése, 7., Brassai Sámuel Ifj. Egyetel kérvénye, 8., Képviselő a Koppenhágai Vallásos Kongresszuson, 9., Bizottságok jelentése: a., műszaki, b., leltározó, c. diákonía, d., nevelésügyi, e., gazdasági, f., adókiadó, g., nyilvántartó, 10., Időközben érkező ügyek, 11., Indítványok (írásban előre).

NB! Évi rendes közgyűlés: április 8. (vasárnap) d. e. 11. órakor a templomban.

NB! Nevelésügyi Bizottság: III. 19. (hétfő) délután fél 6 órakor.

Gazdasági Bizottság: III. 21. (szerda) délután fél 6 órakor.

Külön meghívót nem küldünk. Mindenki jegyezze fel a dátumokat a Naptárban. — *Közgyűlésen* csak azok szavazhatnak, akik hátralékos egyházi adójukat időközben rendezik.

Meghívó.

Sz. 62—1934.

A budapesti unitárius egyházközség 1934. április 8-án d. e. 11 órakor a templomban (V., Koháry-u. 4.) tartja

évi rendes közgyűlését

melyre egyházunk kepefizető tagjait, férfiakat és nőket, szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1934. III. 13.

Dr. Kozma Jenő s. k. Józán Miklós s. k.
egyházi gondnok. lelkész-elnök.

Tárgysorozat: 1., Istentisztelet, 2., Elnöki megnyitó, 3., Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése, 4., Lelkeszi évi jelentés, 5., Kebli Tanács $\frac{1}{3}$ -ának kilépése, új tagok választása, 6., Kebli Tanács által átutalt ügyek, 7., Számadások: 1933. évi folyópénztár — háztulajdon — kisebb és nagyobb alapok bemutatása és jóváhagyása s ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása, 8., Jelentés a székház általános renoválásáról és a tatarozási költségről, 9., Külföldi képviselő, 10., Indítványok (írásban előre.)

NB! Közgyűlésen csak azok szavazhatnak, akik hátralékos egyházi adójukat időközben rendezik s azt nyugtával igazolják.

Meghívó.

Sz. 77—1934.

Az Unitárius Egyházi Igazgató Tanács és a Dunatiszamenti Unitárius Egyházkör 1934. március 27-én (kedden) d. u. 5 órakor Budapesten, a Koháry-utcai tanácsteremben

rendkívüli gyűlést

tart, melyre mindkét testület tagjait szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1934. III. 15.

Dr. Mikó Ferenc s. k. Józán Miklós s. k.
főgondnok-helyettes. esperes-püspöki vikárius.
vitéz dr. Kozma György s. k.
köri f. gondnok.

Tárgy: „Az új Unitárius Egyházi Törvénytervezet.”

Hátralékos egyházi adóját fizesse be mindenki.

Egynémely atyafiak vélekedése.

A budapesti egyházközség 1923. évig az önként és tetszés szerinti összegben megfizetett adókkal megelégedett, mert akkor ez is elégségesnek mutatkozott az egyházközség élete szempontjából. Az 1923. évben a változott viszonyoknak megfelelően új adózási szabályzat készült, de nem volt a hivekről egy hiteles névsor, amely a kivetés alapjául szolgálhatott volna!

Most három éve készítette el László János afia e nagy munkát s azóta igyekszünk az általános és arányos adófizetést megvalósítani. Egyes hivek azonban e három év alatt sem fizették meg adójukat. Most már ezekkel szemben a közigazgatási behajtás megindítjuk. Erre a nem kellemes lépésre nehezen határozta el magát az eklézsia. De egynémely hátralékos hívünk most már azt hangoztatja, hogy a kivetés nem volt közhirrre téve. E hamis vélekedéssel szemben közölhetjük, hogy mi tul mentünk a hirdetmény utján való közzétételén és mindenkit *levelezőlapon* közvetlenül értesítettünk a kivetésről. A fizetni tudó és fizetni nem akaró ily vélekedésű hiveinket arról is tájékoztatjuk, hogy a törvények betartását szem előtt tartjuk és csak magoknak szereznek kellemetlenséget, ha a fizetés helyett a hivatalos utak göröngyös útjaira lépnek. Az egyházközség mai nehéz helyzetében a hátralékos hivel szemben csak azt a törvényes eszközt kívánja nagy későre és kiméletesen igénybe venni, amit a többi egyházak már régen erélyesen gyakorolnak.

A téves vélekedések lerontására könnyű az alkalmas eszközt megtalálni, az adótörvényekben.

Az ajánlott felszólító levelek most mentek szét. Ezzel is rendkívüli költséget okoztak a hátralékosok az eklézsiának. Az unitárius erények hatalmas erejében hiszünk és bizakodunk, hogy nagyon kevés hívünk nevét kell majd a pénzügyi hatósághoz átküldendő lajstromba bevezetni. Egyházi adót mindenütt fizetni kell. Ezt a multban unitárius ember soha kérdésbe nem tette. Visszatér ez az idő újból. (T. Gy.)

Adózó afiaihoz. Az Unitárius Értesítő megemlékezett, hogy hűveink megértették az idők szavát és már kevesen vannak, akik egyházi adójukat önként nem fizetik. Aki egyházát szereti, az örömmel hordozza a terheket, ha részletekben is. Erdélyben az elnyomatás és kiszípolozás dacára is új templomok épülnek. Mi csak renováltatjuk templomunkat. Ilyenkor az egyházi adón kívül külön *rovattal* szoktak kérni. Mi ismerjük a mai nehézségeket s ezért kölcsön útján szereztük meg a pénzt a renováláshoz. Most csak azt kérjük, hogy hűveink, egyházi adójukat oly szeretettel és jó lélekkel fizessék, mint az elmúlt esztendőben, hogy a kölcsönt pontosan törleszteni tudjuk.

Dr. Tóth György vagyongazdálkodó gondnok.

Az egyházi adó részletekben is fizethető!

Lelkeszi nyugdíjalapra ujabban adakoztak a következő buzgó atyánkfiai: Kelemen Béla 20 P., Szánthó Ferenc (Pirtó) és Belényessy Sándor (Bp) 5—5 P., Jukl Károlyné, Bencze Béla, Kiss Irén és Kiss Jolán (Pestszenterzsébet) 2—2 P., Nagy Lajos (Bp), Csatkai Jenő (Sopron) és Ferencki Jenő (Bonyhád) 1—1 P. Fogadják a nemesszívű adakozók egyházunk hálás köszönetét. Példájuk szolgáljon buzdításul többi testvéreinknek is. Az unitáriusok nagy családja elvárja, hogy tehetségéhez képest mindenki meghozza erre a szent célra a maga áldozatát. Hitrokoni szíves üdvözléssel Bpest, 1934. III. 2. *Józan Miklós* lelkeszélnök, az alap kezelője.

A Nőszövetség hirei. Karácsonyi beszámolóink kiegészítésül közöljük: a) a dec. hangverseny jegyeinek árusításában segédkeztek: Albert J.-né., Polgár E., Deák Á.-né., Simonyi Györgyi és Péterfi J. b) kiosztásra könyveket adtak még Pfeiffer cég és D. Lengyel Laura. c) az ifjusági szeretetvendégségre élelmiszert küldtek: Mihály R.-né, Schey E.-né, Halász J.-né, Csiki P.-né, V. Nyiredy G.-né.

Az Értesítő olvasóit felkérjük, hogy az általuk ismert unitárius vallású családok nevét és lakóhelyét a Nőszövetséggel közölni sziveskedjenek. özv. Gombos Józsefné (Vecsés Toldi u. 19.) testvérünk megosztaná saját házában lévő otthonát olyan magános nővel, kinek — bármilyen szerény — de biztosított megélhetése van (nyugdíj fizetés.)

Az Unitárius Nőszövetség 1933. évi számadása.
Bevételek: 1. Adományok: Egyházközség 500 P. Misszió Ház útján amerikai adományból 171 P., Józan Miklós 100 P. Takács Ferenc és neje 50 P. egyesek 26 P. összesen 847 P. 2. Tagdíjak: 114 P. 3. Perselygyűjtések: 164.08 P. 4. Vegyesbevételek: 99.78 P. Takarékból: 78.97 P. 6. Kölcsön visszatérítés: 25 P. 7. Leányegylet tandíj vissza térítése: 24 P. 8. Dec. hangv. jöv. 157.08 P. Összes bevétel: 1509, 91 P. **Kiadások:** 1. Segélyezésekre: 682.62 P. 2. Élelmiszerekre 203.05. 3. Dec. hangverseny tiszta jöv. karácsonyi kiadások fedezésére 138.70 P. 4. Karácsonyi szükségletekre 135 P. 5. Kölcsönök 95 P. 6. Cserkész zászló költségeihez pótlás 84.50 P. 7. Vasárnapi isk. kirándulási költs. 8.80 P. 8. Vegyes kiadások 136.54 P. 9. Bélyeg,

Felelős kiadó: Dr. Iván László.

porto, lev.-lap. 19.68 P. Összes kiadás 1503,59 P. átvite: 1934-re 6.02 P.

A Nőszövetség szegénygondozó alapjának 1933. évi számadása. **Bevétel:** 1. Kis könyvekben befolyt adományokból 24.30 P. 2. Adományokból 35 P. 3. Át hozat 1932-ről 94.92 P. Összesen 341.22 P. **Kiadás:** 1. Segélyekre 206.66 P. Élelmiszerekre 83.89 P. 3. Karácsonyi költségekhez 50 P. 4. Porto —.40 P. Összesen 340.95 P. Átvitel 1934-re —.27 P. A számadást 1934. jan. 25-én felülvizsgálták: V. Nyiredy G.-né s. k. és Péterfi J. s. k. A pénztárvizsgálat megtörténtét és a számadások rendben létét igazolta Józan Miklósné s. k. elnök.

Bibliai naptár.

Az egyházi év legmagasztosabb részéhez jutottunk. Előttünk a nagy hét a golgotai kereszttel s utána a diadalmos feltámadás hatalmas élménye. Aki ezekben az időkben valóban belemélyül, az olyan erőket szerez, amelyekre a mai nehéz időkben valóban szüksége van minden hívő kereszténynek. Mert mi ma is hiszünk Istenország dicsőséges eljövételében.

Márc. 25.—26. Máté 21. rész. 1—11. v.

Márc. 27.—28. Máté 26. rész 17—35. v.

Márc. 29. Máté 26. rész 36—75 v.

Márc. 30.—31. Máté 27. rész.

Ápr. 1.—3. Lukács 24. rész 13—35. v.

Ápr. 4.—7. János 20. rész 19—31. v.

Ápr. 8.—11. I. Kor. levél 15. rész 1—22 v.

Ápr. 12.—14. I. Kor. levél 15. rész 23—34. v.

Ápr. 15.—18. I. Kor. levél 15. rész 35—58 v.

Istentiszteleti sorrend 1934. április hónapban.

H O L	Melyik napon	Nely órában	Szolgálatot végzi
A., Templomokban:			
V. Koháry-u. 4.	1. 2. 22. 29.	d. e. 11.	Barabás István
" "	2. (R.)	" 9.	Józan Miklós
" "	8.	" 11.	Józan Miklós
" " (ifjusági)	15.	" "	Pethő István
IX., Rákos-u. 3. (Misszió-Ház)	1. 8. 22.	d. e. 10.	dr. Csiki Gábor
" "	2. 15. 29.	" "	Ferencz József
B., Körzetekben:			
VI. Gömb-u. 53. el. iskola	15.	d. u. 4.	Barabás István
X. M. Á. V. telep Prot. imah.	8.	d. u. 4.	dr. Csiki Gábor
" " "	29.	" "	Ferencz József
C., Pestkörnyéken:			
Csepel — Templomtéri p. isk.	8.	d. e. 11.	Ferencz József
Kispest — Wekerle-t. II. sz. e. isk.	15.	d. u. 4.	Ferencz József
Pesterzsébet — Erzsébet-u. e. i.	2.	" "	Ferencz József
" " "	22.	" "	dr. Csiki Gábor
Pestlőrinc — Áll. Tel. - Kulturház	1. 8. 29.	d. e. 11.	Pethő István
Rákospalota — Máv. telepi isk.	22.	d. u. 4.	Barabás István
Sasfalu — Kossuth-ti. el. isk.	8.	" 3.	Ferencz József
Újpest — Szt. István-téri polg. isk.	8.	d. u. 4.	Barabás István
D., Vidéken:			
a. Baja — Ref. templom	22.	d. e. 11.	Ferencz József
b. Debrecen — Hatvan-u. 24. Unitárius Imaház	2.	d. e. 10.	dr. Csiki Gábor
c. Dévaványa — Unit. Imah.	1.	d. u. 2.	Ferencz József
d. Kaposvár — Ref. templom	15.	d. e. 11.	dr. Csiki Gábor
e. Mezőtur — Újvárosi áll.-sk.	1.	d. e. 9.	Ferencz József
f. Nyiregyháza — Evangélikus isk. díszterme	22.	d. e. 10.	Józan Miklós
g. Sopron — Ref. templom	29.	" "	Józan Miklós

NB! Aláhuzott dátumokon: **Urvacsoraszünet**, Március 15. Nemzeti ünnep. — Márc. 18. 25. **bőfti** vasárnapokon d. u. 6 órákor közös templomi áhítat a Koháry-utcai templomban. Előadás tárgya: „Apostoli Hívás”. Nagypénteken d. e. 10 és 11 órákor **Passió-ének** mind a két templomban.

NB! Szombatonként d. u. 6 órákor egyházi énekpróba a Misszió-Ház templomában (IX., Rákos-u. 3.)

Máté Ernő, Budapest, VIII., József-utca 61